

Oslo, 1. Mars 2018

Hørings svar til høringsdokument nr 5-2017: Forslag til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet

WWF Verdens naturfond takker NVE for muligheten til å gi innspill til forslaget til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet (nr 5-2017). Norge har gjennom klimaloven lovfestet å bli et lavutslippssamfunn i 2050. For å få til dette, spiller fornybar energi og elektrisitet en helt avgjørende rolle: den skal erstatte fossil energibruk, og den skal brukes effektivt for å unngå unødvendige naturinngrep i form av nye nettutbygginger og ny energiproduksjon.

WWF mener at en ny innretning på tarifferingen må være en katalysator inn i lavutslippssamfunnet, der elektrisiteten brukes smart og effektivt, og ikke en brems på utviklingen som kommer. Av hensyn til naturmangfoldet bør avbøtende tiltak prioriteres før ny utbygging i kraftnettet. Et veltilpasset nytt tariffsystem kan bidra til å effektivisere bruken av eksisterende nett, og redusere behovet for nye utbygginger. WWF mener derfor at en overgang til effektbaserte tariffer er fornuftig, men at forslaget som nå foreligger ikke svarer godt nok på en del av utfordringene som er knyttet til mest mulig effektiv utnyttelse av nettet. Våre hovedinnspill:

- Nettet bør utnyttes og driftes så effektivt som mulig, slik at man unngår unødvendige naturinngrep og samtidig holder nettleien lav. Dette vil bidra til at vi som nasjon lykkes bedre med den lovfestede overgangen til lavutslippssamfunnet.
- WWF ønsker en overgang til effektbasert tariffing velkommen, men mener at den foreslåtte modellen, abonnert effekt, ikke vil være riktig måte å løse utfordringene vi står overfor.
- Forslaget om abonnert effekt har to viktige svakheter. 1) det straffer kunder som bruker mye effekt i tider der nettet ikke er presset, 2) det gir kun ekstra insentiver til kunder som overgår sin abonnerte effekt når nettet er presset og belønner dermed ikke tiltak som sparer effekt dersom abonnert effekt ikke overstiges

- Mulighetene som ligger i ny teknologi for å utnytte nettet effektivt utover abonnert effekt, og hvilken nettleiestruktur som er egnet for å utløse innovasjon på dette feltet, blir ikke tatt hensyn til i denne strukturen. Vi mener dette heller ikke er tilstrekkelig vurdert i høringsdokumentet.
- Nettleiestrukturen bør være utformet på en måte som utløser innovasjon i retning av mer effektiv bruk av nettet.
- Vi mener det må opparbeides et bedre kunnskapsgrunnlag som tar inn over seg utfordringene og mulighetene i fremtidens strømmarked, før ny modell for nettariff fastsettes.

På bakgrunn av dette ber WWF om at forslaget til endringer i nettariffen ikke bør vedtas i sin nåværende form.

Svakheter ved den foreslåtte modellen

I ny utforming av nettleien for distribusjonsnettet er det foreslått en modell som baserer seg på at husholdninger skal abonnere på en maksimal effekt oppgitt i kWh/h for på den måten å sørge for en nettleie som i større grad baserer seg på effektuttak enn dagens nettleie. Forslaget om abonnert effekt innebærer at kunden vil bli belastet en høyere nettleie dersom effektuttaket overstiger abonnert effekt, også i perioder uten høy belastning i nettet. Slik WWF leser forslaget er det lagt opp til pisk og ikke gulrot: man straffes dersom man overgår abonnert effekt, og får ingen insentiver til å redusere effekt- eller energibruk i perioder med høy belastning i nettet, så lenge man holder seg innenfor abonnert effekt. Vi forstår ikke hvorfor det kun er nettbrukere som overgår abonnert effekt som skal gis insentiver til å kutte forbruk i periodene når nettet er presset og heller ikke hvorfor nettbrukere med høyt effektuttak i perioder uten begrensninger på nettet skal straffes for dette. Dersom for eksempel en hurtigladestasjon for elbiler går for full maskin midt på sommeren, i et upresset nett, bør ikke denne straffes for dette i form av høyere nettleie. Tilsvarende, i tider der nettet er presset, bør også strømkunder som ikke overgår sin abonnerte effekt gis insentiver til å redusere effektuttaket, selv om effektuttaket er lavt i utgangspunktet. På den måten vil man i større grad enn ved den foreslåtte modellen lykkes i å begrense behovet for nye nettinvesteringer.

Den foreslåtte strukturen tar ikke inn over seg vedtatt politikk om elektrifisering og klimamål. Slik forslaget foreligger svekkes insentivene til både de som vurderer kjøp av solceller og elbil, og vil trolig straffe forbrukere som i dag har tatt grep for å bidra med løsninger som gir mindre klimagassutslipp i hverdagen, som for eksempel elbileiere med hjemmelading. Det er også uklart hvordan den foreslåtte modellen vil slå ut for leverandører av hurtiglading i transportsegmenter som fergesamband og lastebiler. Skal vi lykkes i å tilrettelegge for en elektrisk transportsektor, er det vesentlig at utformingen av nettleien ikke straffer tilbyderne av fremtidens ladeløsninger unødvendig. Den foreslåtte modellen tar ikke hensyn til dette.

Manglende utredning og hensyn til ny teknologi

I høringsdokumentet er det ikke gjort en vurdering av ny tilgjengelig teknologi som kan bidra til å utnytte nettet best mulig. Med teknologiutviklingen de seneste årene er det blitt mulig å automatisere og styre forbruk av effekt i større grad enn tidligere. Smarte målere åpner også opp for innovasjon i levering av tjenester som kan bidra til å utnytte kraftnettet bedre. Ett eksempel på et selskap som leverer slike tjenester til nettet er amerikanske Ohm connect. Ved å samle tusenvis av forbrukere kan de tilby tjenester til nettet ved å gi disse et insentiv til å redusere sitt forbruk når nettet er presset. Andre selskap som kan, eller vil kunne tilby tjenester for å bedre bruken av nettet er eMotorWerks og norske Meshcrafts, som begge jobber med elbillading. Ved å koordinere tusenvis av ladere vil disse i teorien kunne gi kundene sine incentiver til å lade utenfor de tidene når nettet er sterkt presset, dersom utformingen av nettleien tillater det. I tillegg vil nye strømselskaper som Tibber og Otovo i kombinasjon med smarthjemleverandører som futurehome kunne tilby tjenester til nettet ved å sende incentiver til strømkunder i perioder med høye kraftpriser eller ved høy belastning i nettet. Muligheten i å utnyttet tilgjengelig teknologi for å drifte nettet mest mulig effektivt er ikke tilstrekkelig drøftet i høringsnotatet. WWF er redd for at man nå går inn for en utforming av nettariffer som ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til potensialet som ligger i nyskaping og innovasjon og på den måten påfører samfunnet unødvendige kostnader gjennom unødvendige naturinngrep og økte kostnader for kundene. I dag er det produsenter og større industrikunder som gis incentiver til å justere sitt forbruk. Å utnytte denne fleksibiliteten blant husholdninger i tillegg vil kunne gjøre at nettet utnyttes enda mer effektivt.

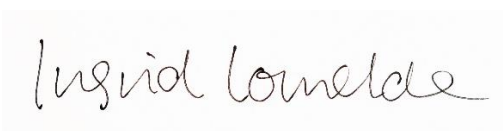
Nedbygging av norsk natur må stanses

Utviklingen av nye nettariffer må gjøres på en måte som sørger for at naturen blir best mulig ivarettatt. Norsk natur har i løpet av de siste hundre årene blitt utsatt for kraftig økt press i form av menneskelige inngrep og påvirkning. Større sammenhengende naturområder er viktige som leveområder og forflytningskorridorer for arter, og de har betydning for naturens evne til å tilpasse seg klimaendringer. De fleste tyngre inngrepene i naturen er irreversible, slik at verdien for naturmangfold vanskelig kan gjenskapes. For drøyt hundre år siden kunne omtrent halvparten av vår natur kunne betegnes som villmarkspreget (dvs. mer enn 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep). I dag er det i underkant av 12 prosent villmarkspreget areal igjen. I Sør-Norge er tallet kun 5 prosent.

I Norsk rødliste for arter (2015) er 2355 av 20915 arter klassifisert som truet. Hele 90 prosent av de truede og nær truede artene på Rødlista (2015) har blitt eller blir negativt påvirket av menneskeskapt arealendring. Summen av mange små og store enkeltinngrep bidrar til at arters leveområder spises opp bit-for-bit. I Norge er slike arealendringer den viktigste trusselen mot naturmangfoldet. Fortsetter utviklingen, vil mye av vårt mangfold av plante- og dyrearter være borte om noen tiår. Utformingen av nettariffer kan påvirke naturmangfoldet negativt dersom utformingen ikke treffer på å utnytte nettet mest mulig effektivt, fordi behovet for ny infrastruktur da blir større. Tilsvarende kan utformingen av nettariffen påvirke naturmangfoldet positivt dersom man lykkes i å lage et system som utnytter nettet optimalt, og reduserer behovet for nye utbygginger. Av hensyn til naturmangfold er det derfor kritisk at nettet utnyttes mest mulig effektivt. Kunnskapsgrunnlaget for forslaget om abonnert effekt er ikke godt nok for å sikre en utforming av nettleien som sørger for dette.

Med vennlig hilsen,
Ingrid Lomelde

Henrik Tveter

Miljøpolitisk leder
WWF Verdens naturfond

Rådgiver
WWF Verdens naturfond